

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХИВ И СЕКСУАЛНО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, 2026 - 2030 г.
ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Цели/Дейности	Срок за реализация	Наименование на индикатора	Индикатори за изпълнение		Източник на данни	Отговорни институции	
			Текущ	Целеви		Водещи	Партньори
Стратегическа цел 1: Намаляване на новите случаи на сексуално предавани инфекции (ХИВ, сифилис, гонорея, урогенитална хламидийна инфекция) в страната.							
Оперативна цел 1: Подобряване достъпа до изследване и ранна диагностика на СПИ.							
Дейност 1. Предоставяне на услуги за доброволно и безплатно консултиране и изследване за СПИ на лица от уязвими групи, вкл. и на терен.	2026-2030 г.	Достигнати лица с доброволно и безплатно консултиране и изследване за СПИ на лица от уязвими групи	1 403 през 2024г.	2026 г. – 1 400 2027 г. – 2 000 2028 г. – 3 000 2029 г. – 3 500 2030 г. – 4 000	МЗ	МЗ	Неправителствени организации, РЗИ, лечебни заведения
Дейност 2. Предоставяне на услуги за доброволно и безплатно консултиране и изследване за СПИ в КАБКИС.	2026-2030 г.	Достигнати лица с доброволно и безплатно консултиране и изследване за СПИ на лица от уязвими групи	9 440 през 2024г.	2026 г. – 9 500 2027 г. – 10 000 2028 г. – 11 000 2029 г. – 12 000 2030 г. – 13 000	МЗ	РЗИ, НЦЗПБ	МЗ, общини, неправителствени организации

Дейност 3: Дейност 3: Създаване на възможност за превенция на СПИ (безплатно изследване, ранна диагностика и консултация) в извънболничната медицинска помощ.	2027-2030	Брой лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ	0	2 000	НЗОК	МЗ, РЗИ, лечебни заведения за извънболнична помощ	БЛС
Дейност 4: Закупуване на тестове и консумативи за СПИ за приложение от НПО, КАБКИС, РЗИ и лечебни заведения.	2026-2030	Осигурени тестове за диагностика на СПИ			МЗ	МЗ, РЗИ, НЦЗПБ	НПО, лечебни заведения
Дейност 5: Създаване на сътрудничество с местни власти, здравни организации и НПО за дейности по превенция на СПИ (диагностика и обучение) сред уязвимите групи.	2026-2030	Брой инициативи	0	28	РЗИ	РЗИ, местни власти	здравни организации и НПО, БЧК
Оперативна цел 2. Намалвяване на риска за заразяване на бебето по време на бременността, раждането и кърменето чрез изследване за СПИ на бременни.							
Дейност 1. Разширяване на обхвата на изследване на бременните жени, чрез улесняване на достъпа на бременните жени до безплатни изследвания за СПИ, вкл. и при необходимост нормативни промени.	2026-2030 г.	% изследвани бременни жени	47% изследвани за ХИВ и 53% изследвани за сифилис през 2024 г.	2026 г. - 60%; 2027 г. - 70%; 2028 г. – 80%; 2029 г. – 90%; 2030 - 95% от бременните жени изследвани за ХИВ и сифилис	МЗ НЗОК	МЗ, НЗОК, лечебни заведения	БЛС
Дейност 2. Повишаване на информираността на бременните жени за риска от предаване на СПИ на бебето по време на бременността, раждането и кърменето.	2026-2030 г.	Брой проведени кампании	0	5	МЗ, РЗИ,	МЗ, РЗИ, НЦЗПБ	НПО, медии, лечебни заведения
Оперативна цел 3. Изследване за ХИВ и СПИ на пациенти в лечебните заведения.							

Дейност 1: Повишаване на компетентността на медицинските специалисти за навременно диагностициране на пациенти с ХИВ инфекция и СПИ и придобиване на умения за консултиране и насочване за изследване.	2026-2030 г.	Брой обучени медицински специалисти	0	1 000	МЗ	МЗ, РЗИ, лечебни заведения със структура за проследяване и лечение на лица с придобит имунен дефицит	Лечебни заведения
Дейност 2. Разработване на указание по прилагане на мерки за превенция на мултирезистентна и екстензивно-резистентна гонорея.	2026 г.	Разработено указание	0	1	НЦЗПБ	НЦЗПБ, лечебни заведения	
Оперативна цел 4. Подобриване на информираността на лицата със СПИ за необходимостта от провеждане на лечение и придържането към него.							
Дейност 1: Провеждане на информационни кампании за необходимостта от непрекъснатост на лечение на ХИВ и постигането на неоткриваем вирусен товар при хора с ХИВ.	2026-2030 г.	Брой информационни кампании	0	5	МЗ, РЗИ	МЗ, РЗИ, НЦЗПБ	НПО, медицински специалисти, медии
Дейност 2: Повишаване информираността на обществеността относно необходимостта от навременно лечение на сифилис, гонорея и урогенителна хламидийна инфекция и усложненията, свързани със СПИ.	2026-2030 г.	Брой кампании	0	5	МЗ, РЗИ	МЗ, РЗИ, НЦЗПБ, НЦОЗА	НПО, медицински специалисти, медии, БЧК
Оперативна цел 5: Предекспозиционна профилактика (ПрЕП) за ХИВ сред лица от уязвимите групи.							

Дейност 1: Създаване на работна група, която да изготви протокол за провеждане на пилотни дейности по предоставяне на ПрЕП сред лица от уязвимите групи.	2026 г.	Изготвен протокол	0	1	МЗ	НЦЗПБ, лечебни заведения със структура за проследяване и лечение на лица с придобит имунен дефицит	НПО, МЗ
Дейност 2: Организиране и провеждане на информационна кампания за ползите от приема на ПрЕП.	2026-2030 г.	Проведена кампания	0	5	МЗ	РЗИ, НПО, НЦОЗА	лечебни заведения, медии, БЧК
Стратегическа цел 2: Укрепване на националните референтни лаборатории за вирусологична, микробиологична и имунологична диагностика на ХИВ И СПИ.							
Оперативна цел 1: Осигуряване на дейността на НРПЛ по НIV, НРЛ по „Имунология“ и НРЛ по СПИ към НЦЗПБ..							
Дейност 1: Снабдяване на референтните лаборатории за диагностика и мониторинг на ХИВ и СПИ със съвременни диагностични тестове и консумативи.	2026-2030 г.	Осигурени тестове и консумативи референтните лаборатории за диагностика и мониторинг на ХИВ и СПИ			НЦЗПБ	МЗ, НЦЗПБ	
Дейност 2: Повишаване и поддържане на диагностичните възможности на НРПЛ по НIV, НРЛ по „Имунология“ и НРЛ по СПИ към НЦЗПБ чрез осигуряване на ново оборудване и апаратура за подобряване на	2027-2030	Обновяване на специализираната и помощна апаратура на НРПЛ по НIV,				НЦЗПБ, МЗ	

техническите възможности на националните референтни лаборатории, с цел повишаване на качеството, точността и ефективността на диагностичните изследвания. .		НРЛ по „Имунология“ и НРЛ по СПИ към НЦЗПБ.					
Стратегическа цел 3. Укрепване на кабинетите за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН.							
Оперативна цел 1: Разширяване на мрежата от КАБКИС и повишаване на знанията и уменията на специалистите, работещи в тях.							
Дейност 1: Поддържане и увеличаване на броя на кабинетите за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН в РЗИ, НЦЗПБ и в лечебни заведения.	2026-2030 г.	Брой кабинети за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН	20	35	МЗ	МЗ, РЗИ	Лечебни заведения, НПО
Дейност 2: Проучване на възможността и разширяване на обхвата на безплатни изследвания за СПИ в КАБКИС.	2026 г.	Брой въведени нови безплатни изследвания за СПИ в КАБКИС	4	6 (2 нови)		МЗ, НЦЗПБ	РЗИ
Дейност 3: Провеждане на обучения на специалисти, работещи в КАБКИС.	2026-2030 г.	Проведени обучения	0	10	МЗ	МЗ, РЗИ, НЦЗПБ, НЦОЗА	НПО, лечебни заведения, БЧК
Стратегическа цел 4: Подобряване на комуникацията с лицата от групите в риск и обществеността относно превенция и профилактика на СПИ. Намаляване на стигмата и дискриминацията.							
Оперативна цел 1: Подобряване на информираността на лицата от уязвимите групи относно превенция, профилактика и изследване за СПИ.							
Дейност 1: Провеждане на обучения на обучители, работещи с или живеещи сред групи в риск относно превенция на СПИ. Създаване на мрежа на обучители.	2027-2029 г.	Проведени обучения	0	3	МЗ	МЗ, НПО, НЦОЗА, НЦЗПБ, РЗИ	Лечебни заведения, БЧК

Дейност 2: Провеждане на обучения на медицински специалисти в извънболничната и болничната помощ.	2027-2030 г.	Проведени обучения	0	4	МЗ, РЗИ	МЗ, РЗИ, НЦОЗА, НЦЗПБ	Лечебни заведения, НПО
Дейност 3: Провеждане на обучения на представители на местни власти и НПО, работещи с лица от уязвими групи.	2027 г.	Проведени обучения	0	28	МЗ, РЗИ	МЗ, РЗИ	НПО, лечебни заведения, БЧК
Дейност 4: Провеждане на обучения за създаване на умения за предпазване от заразяване от сексуално предавани инфекции при подрастващи.	2026-2030 г.	Проведени обучения	0	5	НЦОЗА	МЗ, НЦОЗА	РЗИ, НПО, БЧК
Дейност 5: Провеждане на обучения на здравни медиатори за теренна работа по превенция на СПИ.	2028 г.	Проведени обучения	0	1	МЗ	МЗ, РЗИ	Национална мрежа на здравните медиатори, НПО, БЧК
Дейност 6: Поддържане и доразвиване на подхода „Връстници обучават връстници“ и достигане, чрез работа на терен, на младите хора в риск с информация, консултиране и презервативи.	2026-2030 г.	Проведени обучения	1	5	НЦОЗА	МЗ, НЦОЗА	РЗИ, НПО, БЧК
Оперативна цел 2: Повишаване на обществената информираност относно превенцията на СПИ.							
Дейност 1: Работа с медии, журналисти и инфлуенсъри.	2026-2030 г.	Включени медии, журналисти и инфлуенсъри			МЗ, НЦОЗА	МЗ, РЗИ	НЦОЗА, НПО, лечебни заведения
Дейност 2: Провеждане на образователни и информационни кампании (вкл.	2026-2030 г.	Проведена информационна кампания	5	10	МЗ	МЗ, РЗИ, НЦОЗА	НПО, лечебни заведения, медии, БЧК

антиСПИН кампания) сред различни групи от обществото.							
Оперативна цел 3: Създаване на благоприятна обществена среда за осъществяването на ефективни дейности по превенция на СПИ и намаляване на стигмата и дискриминацията.							
Дейност 1: Сформиране на мрежа от заинтересовани лица – регионални здравни инспекции, местна власт, неправителствени организации, медицински специалисти, журналисти и др.	2026 г.	Брой сформирани мрежи	0	28	РЗИ	РЗИ, местна власт	НПО, медицински специалисти, журналисти, медии, БЧК
Дейност 2: Организиране и провеждане на обучения/семинари за различни групи от обществото с цел намаляване стигмата и дискриминацията.	2026-2030 г.	Брой проведени обучения/семинари	0	10	МЗ, РЗИ	МЗ, РЗИ	БЛС, медицински специалисти, НПО, НЦОЗА, БЧК
Дейност 3: Разработване на информационни материали с цел намаляване стигмата и дискриминацията.	2026-2030 г.	Разработени информационни материали	0	5	МЗ	МЗ, РЗИ	НЦОЗА, НПО, лечебни заведения, БЧК
Стратегическа цел 5: Подкрепа за лицата, живеещи с ХИВ (ХЖХИВ).							
Оперативна цел 1: Въвеждане на комплексен (мултидисциплинарен) подход при медицинското обслужване на ХЖХИВ.							
Дейност 1: Осигуряване на възможност за обслужване на ХЖХИВ от мултидисциплинарни екипи, включително и психологическа помощ.	2026-2030 г.	Осигурена възможност за обслужване на ХЖХИВ от мултидисциплинарни екипи, включително и психологическа помощ.			МЗ	МЗ, лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит	НПО

Дейност 2: Изследване на ХЖХИВ за СПИ поне един път годишно.	2026-2030 г.	Осигурена възможност за изследване на ХЖХИВ за СПИ			МЗ	МЗ, лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит	НПО
Дейност 3: Изследване на ХЖХИВ, по преценка на лекуващ лекар за инвазивни микози.	2026-2030 г.	Осигурена възможност за изследване на ХЖХИВ за инвазивни микози.			МЗ	МЗ, лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит	НПО
Дейност 4: Разработване на информационни материали за ХЖХИВ и техните близки и партньори.	2026-2030 г.	Разработени информационни материали	0	2	МЗ	МЗ, НПО, лечебни заведения	НЦОЗА, БЧК
Стратегическа цел 6: Подобряване на качеството и използването на данните за СПИ и националната информационна система за СПИ.							
Оперативна цел 1: Доизграждане и поддържане на национална информационна система за СПИ.							
Дейност 1: Доизграждане и поддържане на софтуерна връзка между лечебните заведения, в които се наблюдават и лекуват лица с придобита имунна недостатъчност и	2026 г.	Създадена връзка	0	1	НЦЗПБ	НЦЗПБ,	Лечебни заведения за болнична помощ със структура за

НРПЛ по HIV и НРЛ Имунология към НЦЗПБ с цел обмяна на информация и лабораторни изследвания на пациентите.							наблюдение и занаблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит
Дейност 2: Осигуряване на техническа помощ и обучение на лица от НРПЛ по HIV и НРЛ Имунология към НЦЗПБ и лечебните заведения за болнична помощ за лечение на пациенти с ХИВ инфекция за работа с информационната система за СПИ.	2026-2027 г.	Проведени обучения	0	2	НЦЗПБ	НЦЗПБ	Лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и занаблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит
Дейност 3: Осигуряване и подържане на онлайн достъп на пациентите от отделенията за лечение за ХИВ до резултатите от извършените им лабораторни клинични, имунологични и вирусологични изследвания за ХИВ чрез интегриране на софтуер.	2027 г.	Осигурен достъп			МЗ, НЦЗПБ	НЦЗПБ	Лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и занаблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит
Дейност 4: Създаване на ограничен достъп на потребители до данни в НЗИС за лабораторни резултати и лечение за СПИ.	2027 г.	Създаден достъп			МЗ	НЦЗПБ	Лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и за наблюдение и лечение на деца с

							придобит имунен дефицит
Оперативна цел 2: Повишаване на капацитета на работещите в РЗИ, НЦЗПБ и НЦОЗА.							
Дейност 1: Провеждане на обучения за работа с националната информационна система за СПИ.	2027 г.	Проведени обучения	0	2	МЗ	РЗИ, НЦЗПБ	
Дейност 2: Провеждане на обучения на РЗИ, НЦЗПБ и НЦОЗА.	2026-2030 г.	Проведени обучения	0	5	МЗ	МЗ,РЗИ,НЦЗПБ, НЦОЗА	Лечебни заведения за болнична помощ със структура за наблюдение и лечение на деца с придобит имунен дефицит, НПО